

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Valorificarea cerealelor

Delegațiunea Economică a guvernului a examinat chestiunea valorificării cerealelor și în special coordonarea măsurilor de transport. În acest scop s'a hotărât instituirea unei comisii, numind comisar al guvernului pe d. dr. Gh. Crișan, sub secretar de Stat la ministerul comunicațiilor, iar ca ajutor al sale pe d. ing. Coțoiu dela direcția porturilor. Acest comisariat al guvernului va lucra cu Oficiul de export al cerealelor ce funcționează pe lângă Institutul de export.

Electrificarea Brașovului

Zilele acestea a sosit dela Ministerul de Interne adresa Ministerului de Industrie și Comerț prin care Ministerul Industriei excepționează licitația făcută de către Primăria Brașov în ce privește comercializarea Uzinei Electrice.

Ea excepțiunea Ministerului Industriei se referă la caetul de sarcini care nu a fost întocmit în conformitate cu noua lege a comercializării bunurilor publice. În baza acestei adrese Ministerul de Interne a ordonat suspendarea licitației.

Față de deciziunea Ministerului de Interne, primăria municipiului Brașov încă nu a luat nici o hotărâre.

Nouii ramuri de producere la fabrica de ciocolată „Candia” din Timișoara

Fabrica de ciocolată „Candia” din Timișoara se organizează, ca să se instaleze și pentru fabricarea untului și prafului de cacao.

Rentabilitatea băilor din Sovata

Societatea balneară „Sovata” în bilanțul de pa anul 1929, publicat zilele aceste, cu un capital societății de 3,500.000, și rezerve de 22.919 lei, evidențiază un profit net de 1 milion 472.577 lei.

Palatul societății „Fonciera-Agricola” se construiește la toamnă

Societatea de asigurări „Fonciera-Agricola”, după cum am mai anunțat, a cumpărat un intravilan în Cluj, str. Memorandului, dela Băncile Economice Unite” ajunse în faliment.

Direcțiunea societății a hotărât, ca să-și construiască un impozant palat pe intravilanul cumpărat, intenționând să înceapă lucrările de construire în Septembrie.

A Fonciera-Agricola kolozsvári székházának építését szeptemberben kezdik meg

A Fonciera-Agricolă Általános Biztosító Rt. — mint ismeretes, — megvásárolta a csődbejutott kolozsvári Egyesült Közgazdasági Bank Rt. Unió-uccában lévő telkének egy részét. A biztosítóintézet igazgatósága elhatározta,

hogy a telken az építési munkálatokat szeptember első napjaiban megkezdje és a munkálatokra még augusztus hó folyamán kiírja az árlejtést.

A Fonciera-Agricolă a telken modern, hatalmas intézeti székházat épít.

Insolvența fabricii „Astra” din Timișoara

Insolvența fabricii de ghetec „Astra” din Timișoara, a fost aprobată, delegându-se în co-

misia creditorilor dnii Ludovic Schönheim, Geza Heiblein și Ludovic Boroczi.

A Bata-cipőgyár gyárépítésre alkalmas területet keres Erdélyben

A gyártelepen repülőtér is lesz

Beavott forrásból arról értesülünk, hogy a zliny BATA-cipőgyár két igazgatómérnöke a napokban Erdélyben járt. A mérnök-igazgatóknak megbízatásuk van arra, hogy 200-250 hold területű gyár építésére alkalmas terület keressenek, illetve vásároljanak.

A mérnökök erre vonatkozóan legutóbb Temesváron folytattak komoly tárgyalásokat és értesülésünk szerint, ha ezek nem vezetnének a kívánt eredményre, a Szamosvölgyében fognak alkalmas

területet keresni és ott fogják a világhírű Bata-vállalatok romániai gyártelepét kiépíteni.

Megemlítéreméltó, hogy a eseh mammut-vállalkozás olyan területet keres, amely repülőgép-állomás céljainak is megfelel, ami arra enged következtetni, hogy a Bata-gyár esetleg felépülő romániai gyártelepe a legmodernebb szellemben fog elkészülni, illetve a piac szükségleteinek kielégítésére a legfrissebb külföldi minták szerint felkészülni és berendezkedni.

In Caransebes s'a înființat o nouă fabrică de piele

Ludovic Scherhoffer, ginerele fabricantului de pielărie Herman Adler din Timișoara, și-a înființat o fabrică de pie-

lărie în Caransebes. Fabrica este condusă de dl. Herman Adler, care este un cunoscut specialist.

Kinevezték a biztosítóintézetek ellenőrzőbizottságát

Az ipar és kereskedelemügyi minisztérium kinevezte annak a bizottságnak a tagjait, amely bizottság az új biztosítási törvény értelmében ellenőrzési jogot fog gyakorolni az összes romániai biztosítóintézetek felett, felülvizsgálja az üzletállományukat és az általuk vállalt, illetve továbbadott viszontbiztosítási köteleket.

A bizottság tagjai V. Grossu, Vasilescu Nottara és I. Popp jogtanácsosok, O. Onicescu és I. Tutuc egyetemi tanárok, V. Ramnicanu, a semmitőszék tagja, N. Sanielicici és Stefan Boeru biztosítóintézeti vezérigazgatók, valamint N. Brătineu könyvszakértő.

A bizottságnak egyetlen erdélyi tagja van, Boer Stefan, a kolozsvári Első Erdélyi Általános Biztosító Rt. vezérigazgatója, akinek a személye általános népszerűségnek és tekintélynek örvend.

A marosvásárhelyi Transsylvania Gépgyár újra felveszi üzemét

Marosvásárhely közgazdasági életének egyik legjelentősebb vállalata, a Transsylvania Gépgyár pár hónap előtt fizetési zavarok elé került és csődön kívül egyezséget kért.

A vállalat központja Bukarestben lévén, az ottani törvényszék indította be az eljárást, melynek rendén Heilpert Emil dr. marosvásárhelyi ügyvéd, a Transsylvania ügyésze, a hitelezők kilencven százalékalával perfektualta az egyezséget.

Három év alatt 12 negyedévi rátában, a követelések 50 százalékát fizeti hitelezőinek a Transsylvania, mely lehetőséget kapott, hogy üzemét teljes mértékben újból felvegye. A gyár vezetősége megtette az előkészületeket az üzem megindítására.

Dl. Klein a obtinut reprezentanța fabricii „Derby” din Oradea

Dl. Ludovic Klein fost comunist la societatea comercială de ghetec „Matador” din Cluj, a obtinut reprezentanța fabricii de ghetec „Derby” din Oradea pentru Ardeal și Banat.

A Bánát elektrifikálása

Egy milliárd lej befektetéssel nagy központi erőmű épül Temesváron — A jövő évben megkezdí az „Elgiba“ az áramszolgáltatást — A legkisebb község is olcsó áramot kap

Megemlékeztünk már arról, hogy a legnagyobb német elektrotechnikai vállalat, az *Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft* (AEG) Berlin, hosszú tárgyalások után szerződést kötött az *Industriale Miniere din Banat S. A. R.* (Imbo) romániai céggel, amelynek értelmében az Imbo a kormánytól nyert és a Bánát elektrifikálására vonatkozó koncessziót, valamint a rusca-montanai szénbányák termelési jogát átruházta az új, AEG által nemrég alapított román részvénytársaságra.

A nagyarányú tranzakció rendkívüli fontossággal, beláthatatlan jelentőséggel bír az egyik legfontosabb országrész, a Bánát egész közgazdaságára és fejlődésére. A tervek jelentősége nemcsak abban kulminál, hogy azoknak — ma már bizonyos — megvalósulása esetén

az egész Bánát elektromosszükségletét központosított erőforrásból fogják zavartalanul és akadálytalanul ellátni,

hanem fontos és jótékony hatású lesz a monumentális építkezéseknek és később az áramszükséglet kitermelésének a bánáti munkanélküliség enyhítésében is.

Kézenfekvők azok az előnyök, amelyeket a hatalmas külföldi tőkekonzernnek a román piacra való aktív bevonulása jelent közgazdaságunk egyetemes érdekeinek a szempontjából. Elsőrangú érdek, hogy az új vállalat mielőbb megkezdhesse tényleges működését és kötelessége minden hatósági és közgazdasági faktornak, hogy ezt a célt, távolabb pedig a vállalkozás felfejlődését minden lehetőségével és tehetségével támogassa.

Az eddigi tervek szerint

az elektromos centrálé központi üzemét Temesváron építenék fel.

Ez az üzem 60.000 kilowattig épülne, úgy, hogy a tervek minden igényt tekintetbe véve már úgy készülnek, hogy messzemenő szükségletet elégíthessenek ki. A központból az áramot részben 60.000, részben pedig 20.000 Volt magasfeszültségű távvezetékek fogják a fogyasztókhoz továbbítani. A használati fázisfeszültség az elosztó vezetékekben 220 Volt lesz. A központ működéséhez szükséges hőenergiát az erre vonatkozó koncesszió rendelkezései értelmében a rusca-montanai szénbánya produktumai fogják szolgáltatni.

A teljes vállalkozás kiépítéséhez preliminált tőke

körülbelül egymilliárd lej.

Az új vállalkozás neve, amelyet a Bánát elektrifikálására az AEG részvételével alapítottak: „*Elgiba*“ *Societate de Distribuția Electricității în Banat S. A. R.* A részvénytársaság egyelőre 100.000.000 lej alaptőkével alakult meg, amely teljes befizetést nyert és központi irodái Temesváron (I. Bulv. Regele Ferdi-

Königsheim igazgató nyilatkozata

A vállalkozás rendkívüli közgazdasági jelentősége aktuálissá tette, hogy bánági szerkesztőnk felkeresse a vállalkozás ügyvezető igazgatóját és felkérje, hogy annak lényegéről lapunk utján tájékoztassa Erdély közgazdasági tényezőit. Königsheim igazgató lekötelező szívélyességgel állott rendelkezésünkre és munkatársunk kérdéseire a következőkben válaszolt:

— *Mennyi idő alatt gondolják az urak a központ üzemét és vezetékeit felépíteni? —* kérdezte munkatársunk.

— Minden törekvésünk oda irányul, hogy az építkezésekkel a lehető legrövidebb időn belül elkészüljünk. A munkálatokat rövidesen megkezdjük és az építkezéseknek az 1931. év folyamán okvetlenül be kell fejeződniök. A nagy erőcentrálét Temesváron építjük fel és a szentet a rusca-montanai bányából. — ahol a szakértői véleménye szerint 60 évre elegendő mennyiségű barnaszén van, — fogjuk ide szállítani.

— *Mi lesz a sorsa az erőmű üzembehelyezése után a már meglévő villamos üzemeknek? Folytak-e már erre vonatkozólag tárgyalások?*

— Ami a meglévő és működő városi, vagy egyéb vidéki üzemeket illeti, e részben arra törekszünk, hogy ezeket átvegyük, illetve kommercializáljuk. Ebben az irányban folynak is a tárgyalások. Hisszük, hogy az a hatalmas erőforrás, amelyet létesíteni szándékozunk és amely lehetővé fogja tenni, hogy *úgy az ipari, mint a világítási áramot gazdaságosan termeljük ki és ennek megfelelően a jelenlegi áraknál jóval olcsóbban bocsássuk is a fogyasztók rendelkezésére*, arra a belátásra fogja bírni a jelenleg működő üzemeket, hogy a velünk való kollaborálásnak ne álljanak útjába. Egyformán érdekük ez nekik is és nekünk is. Akár kommercializálás, akár üzembeolvasztás, vagy az ugynevezett „regie mixte“ alapján is történjenek majd ezekkel a meglévő vállalkozásokkal a megegyezéseink lehetővé fogják tenni

nand 8. szám) vannak. Első igazgatóságának tagjai között a legelőkelőbb neveket találjuk: *Brâncoveanu C. Basarab* herceg (București), *Kaufmann Oszkár*, a *Banca de Credit Român* vezérigazgatója (București), és *dr. Von Rieben* (Berlin). Az Elgiba ügyvezető igazgatója *Königsheim Zsigmond* és igazgatója *dr. Niessel Hans*, akik mindketten az AEG mérnökei voltak és ebben a minőségükben a legelső és legnagyobb hasonló külföldi vállalkozások szervezésében és megépítésében vettek részt és mint ilyenek a legkiválóbb, legelismertebb elektrotechnikai szakemberek közé tartoznak Európában.

azt, hogy a Bánát koncesszionált területének minden helyiségében *legyen az város, vagy kis község, a lakosság mindennél hozzájusson olcsó és zavartalanul áramszolgáltatáshoz.*

Terveinknek első etappja Lippa, ahol a város elektrifikálására már megkötötte az Elgiba 45 éves szerződését, és ahol addig is, amíg központi üzemünk felépül, tehát másfél, vagy két évi átmeneti időre valószínűleg egy Dieselmotort fogunk felállítani. *Megtettük ajánlatunkat a temesvári üzemek átvételére vonatkozóan is.* Közismert, hogy a temesvári két hidraulikus és hőerőtelep ma nem állanak hivatásuk magaslátán. Gyakran fordulnak elő világítási és egyéb zavarok is, ami egyedül annak tudható be, hogy ezek az üzemek ma már nem tudják ellátni a szükségletet. A mi hatalmas üzemünk természetesen ezeket a bajokat azonnal eliminiálni fogja. Ezt az ajánlatunkat a regie mixte alapján tettük meg és most már csak *Temesvár város vezetőségén múlik, hogy nagyperspektívájú terveink kiviteltre is kerüljenek.*

Controlul societăților de asigurări și reasigurări

Ministerul de Industrie și Comerț a numit în consiliul oficial pentru supravegherea întreprinderilor private cari încheie asigurări și reasigurări în țară pe dñii: V. Grossu, Vasilescu Nottara și I. Popp, jurisconsulți, O. Onicescu, I.

Tutuc, profesori universitari. V. Râmniceanu, membru la Inalta Curte de Casație, M. Sanielevici și St. Boeru, directori de întreprinderi de asigurare și N. Bratinceu, expert contabil.

Raționalizarea uzinelor „Aragonit“ S. A. din Târgul-Mureș

Uzinele *Aragonit* S. A. din Târgul-Mureș au concediat pe ziua de ieri două treimi din muncitori. Majoritatea celor concediați sunt foști ucenici de ai fabricii.

Fabrica își justifică concedierile prin supraproducție și prin

imposibilitatea de a desface marfa peste granițe.

Aceasta mai ales din cauza

— *Melyik az a terület, amelyet az Elgiba koncessziója magába foglal?*

— *Az egész Bánát.* Délen a Lugo—Karánsebes—Orșova vasutvonalon haladva Petrosnița—Valișoara, északon az aradmegyei Szent Anna község, nyugaton az országhatár és keleten inclusive a Zsil völgye határolják ezt a területet.

— *Még egy kérdést igazgató ur. Hogyan fogják a személyi ambíciókat, vagy mondjuk így a meglévő üzemek folytán a személyi akadályokat elsimitani?*

— *Be kell vallanom, hogy ilyen nehézségeim mindenütt voltak Németországban és Olaszországban is, ahol eddig hasonló vállalkozások létesítésében résztvettem. Mindenütt akadtak helyi faktorok, akiknek a felfogása következtében terveink megvalósítása gyakran ütközött nehézségekbe.*

— *Speciálisan azonban Romániában, illetve egyelőre a Bánátban, az Elgiba terveinek valórválása olyan hatalmas gazdasági, kereskedelmi és ipari proeminens érdekeket jelent, hogy senki sem állhat személyi érdekekből annak útjába.* A legtöbb jelenlegi kis üzemben folyó kis termeléshez viszonyítva az investíciók tulságosan nagyok, a szolgáltatás hiányos és ezeknek a bajoknak a kiküszöbölése vitán felül állóan elsőrangú nemzeti érdek. A kis üzemeknek ezeket a fogyatékoságait mi azonnal kiküszöböljük és ezért joggal remélem, hogy munkánkban, amely elsősorban az országrész minden lakosának érdekében való, nem lesz semmi akadálya.

Reméljük, hogy *Königsheim* igazgató reményei rövidesen valósággá válnak, és a Bánát külső képében is nemsokára hasonlatos lesz azokhoz a hatalmas külföldi ipari empóriumokhoz, amelyeknek lüktető vérkeringése biztosítja minden lakójának gondtalan megélhetését és jólétét. t.

t.

Electrificarea Banatului

În Timișoara se construiește o mare centrală electrică cu o investiție de un miliard lei — Societatea „Elgiba” începe să servească curent electric anul viitor, furnizând curent ieftin chiar și celor mai mici comune

Ziarul „Ardealul Economic” a anunțat, că cea mai mare întreprindere de electricitate din Germania — „Allgemeine Electricitäts-Gesellschaft (A. E. G.) — dela Berlin, după tratative îndelungate, a încheiat o convenție cu „Industriile Miniere din Banat” (I. M. B. O.), care și-a cedat concesiunea primită dela Guvern pentru electrificarea Banatului și dreptul de exploatare a minelor de cărbuni din Rusca Montană, societății române nu demult înființată de către A. E. G.

Marea tranzacție are o foarte mare importanță și

este de o extraordinară însemnătate pentru dezvoltarea vieții economice

din întreg Banatul.

Tranzacția încheiată va culmina nu numai prin reducerea șomajului, ci și prin

centralizarea energiilor necesare

furnizării curentului electric pentru întreg Banatul.

Avantagiile, cari rezultă prin introducerea capitalului marelui conzern din streinătate în România, sunt foarte importante pentru viața noastră economică. În consecință chiar și interesele superioare reclamă spriginirea dezvoltării mării întreprinderi atât de importantă pentru viața noastră economică.

În planurile de până acuma se lansează

înființarea centralei electrice în Timișoara,

cu o capacitate de 60.000 kw. contemplându-se, ca să satisfacă cererile de curent — în cât se poate de mari estensiuni.

Curentul se va furniza dela centrală în parte prin conducte de înaltă tensiune de 60.000 și și în parte de 20.000 volți.

Energia calorică, în conformitate cu pozițiile concesiunei, se va furniza din minele dela Rusca-Montană.

Capitalul necesar pentru investiții s'a contemplat la o sumă de un miliard.

Noua societate înființată pentru electrificarea Banatului este „Elgiba” Societate de Distribuție a Electricității în Banat S. A. R. Societatea deocamdată s'a constituit cu un capital social de 100.000.000 lei deplin vărsați, având biourile centrale în Timișoara, I. Bv. Regele Ferdinand No. 8. În primul consiliu de administrație sunt dnii: prinț Basarab C. Brâncoveanu (București), Oscar Kaufmann, director general la Banca de Credit Român (București) și Dr. Von Rieben (Berlin), Director executiv la „Elgiba” este dl. Sigis-

mund Königsheim, iar director dl. Dr. Hans Niessel, aș bii foști ingineri la „A. E. G.”, cari au mai condus lucrări de organizare și construire de centrale electrice dintre cele mai mari în streinătate, fiind dintre cei mai excelenți specialiști recunoscuți în branșa electricității din Europa.

Dl. Königsheim, directorul societății „Elgiba”, la întâmpinarea redactorului ziarului „Ardealul Economic”, cu cea mai mare gentileță ne-a stat la dispoziție, dându-ne următoarele lămuriri în legătură cu marea tranzacție:

— Noi nizuim din toate puterile, ca să terminăm construcțiile necesare în timpul cel mai scurt posibil. Lucrările le vom începe peste scurt timp și este necesar să se încheie necondiționat în decursul anului 1931. Marea centrală electrică se va construi în Timișoara, servindu-ne cu combustibilul necesar din minele de cărbuni dela Rusca-Montană, în cari, după evaluările specialiștilor, avem cărbuni suficienți pe 60 de ani.

— Uzinele electrice comunale și provinciale, nizuim, ca să le luăm în primire, respective să le comercializăm. Tratatulele sunt în curs în această direcție. Noi credem, că marea sursă de energie, pe care dorim s'o realizăm și care

ne va da posibilitatea, ca să exploatăm rațional atât curentul electric industrial, cât și cel de luminat, pentru a-l servi ieftin consumatorilor.

va determina actualele întreprinderi electrice, ca să colaboreze cu noi. Aceasta este nu numai interesul nostru, ci și al lor. Fie că vom reuși să colaborăm cu actualele uzine pe bază de comercializare, fuzionare ori „regie mixtă”, noi,

în toate localitățile din teritoriul concesionat, atât în orașe, cât și în cele mai mici comune, vom nizuți să livrăm curent ieftin

Prima etapă a planurilor noastre este Lipova, care a și încheiat o convenție cu „Elgiba” pe 45 ani, pentru furnizarea curentului electric. În Lipova, chiar și până ce ne vom construi centrala, deci pe un timp de 1 și jum. până 2 ani, vom instala un motor „Diesel”.

Am făcut ofertă pentru a lua în primire și uzinele electrice din Timișoara.

Doar se știe, că cele două uzine hidraulice din Timișoara cu uzina de energie, nu stau la înălțimea menirii lor, ci foarte des provoacă întreruperi de curent, pentru că uzinele nu sunt în stare să satisfacă cererile de curent. Ma-

rea noastră centrală însă, evident, va elimina imediat aceste inconveniente. Oferta am făcut-o pe bază de regie mixtă și acuma

numai de consiliul municipalului din Timișoara depinde realizarea marelui plan de excelențe perspective,

concepute de „Elgiba”.

— Concesiunea societății „Elgiba” se estinde asupra întregului Banat, dela linia Lugoj—Caransebeș—Orșova până la Petroșița—Valișoara—Sfânta Ana, Valea Jiului și frontieră.

— Ambiții personale, cari ne-au stavilit realizarea planurilor în mod provizoriu, am avut și în Germania și Italia, unde am întreprins tranzacții similare. Pretutindeni am întâmpinat factori locali, cari au căutat să ne stânjenească acțiunile cu mentalitatea lor.

Bukarestben földalatti villamosvasutat építenek

Az európai országok nagy városai között, mint ismeretes, Budapestnek volt az első földalatti villamosvasútja, amely azonban sajnos, a város fejlődésével nem tartott lépést.

Bukarestben most érdekes

tárgyalások vannak folyamatban, melyek földalatti villamosvasut építését célozzák. A tárgyalások előrehaladt stádiumban vannak és érdeklődéssel várjuk annak befejezését.

Nu se mai acordă păsuiri pentru plata impozitelor

Ministerul de finanțe a dat o decizie prin care se hotărăște că nu se mai acordă nici o păsuire la plata impozitelor atât pe trecut cât și pe curent, de la data prezentei decizii, de cât de ministru.

Administratorii financiari, sub-administratorii, subinspectorii și controlorii de toate gradele, cari vor acorda asemenea păsuiri vor

fi suspendați și trimiși în judecata Comisiei de disciplină.

Administratorii financiari vor lua măsuri ca agenții încasatori să primească orice sumă dela contribuabili în cursul unei luni, însă totalul vărsămintelor la sfârșitul lunii să acopere douăsprezece cimele aferentă.

Csökkent Romániában a cukorfogyasztás

A drága cukor nem kell a közönségnek

Két hónap előtt szavazta meg a parlament a fogyasztási adók emeléséről szóló törvényt, amely azonnal életbe is lépett.

A törvény a cukor fogyasztási adóját is felemelte, úgy, hogy a cukor ára kilónként

négy lejjel emelkedett.

A pénzügyminisztérium most megállapítja, hogy a fogyasztási illetékek emelése óta a cukorfogyasztás jelentékenyen csökkent. A kincstár nem érte el a célját és ninesen meg a remélt többletjövedelme.

O nouă fabrică de piele în Lugoj

Dnii Ludovic Auslaender și Brettner și-au înființat o fabrică de piele în Lugoj sub firma „Orient”, producând tot felul de piei de căptușeală și paltoane.

Nouii fabricanți au fost directori la fabrica de piele Herman Adler din Timișoara și sunt cunoscuți, ca specialiști inițiați, cari se bucură de mare reputație.

Special în România, respective în Banat,

realizarea planurilor societății „Elgiba” comportă atât de proeminent interese economice, industriale și comerciale, încât din interes personal nimeni nu ne poate sta în calea acțiunii

de-o atât de mare importanță. În actualele uzine mici, în comparație cu producția mică, sunt prea mari investiții, pe când livrarea de curent așteaptă foarte mult de dorit, încât eliminarea acestor inconveniente este de un interes superior național. Noi vom elimina imediat lacunele dela aceste mici uzine și din acest motiv sperăm cu tot dreptul, că nu vom întâmpina stavile în munca noastră, care este în primul rând în interesul tuturor locuitorilor din această regiune.

Din partea noastră sperăm și noi, că planurile dlui director Königsheim se vor realiza în scurt timp și Banatul, chiar și la vedere, nu peste mult timp va fi similar acelor emporii industriale din streinătate, cari asigură traiul liniștit tuturor locuitorilor săi.

Nouile tarife de transport ale căilor ferate

Desființarea reducerii de 45 la sută — Regimul mărfurilor destinate exportului — Modificări de taxe în traficul intern

Noul tarif de transport al căilor ferate a apărut într-o formă definitivă. În general tariful satisface interesele industriei însă sunt unele părți, cari vor trebui corectate în cursul aplicării.

Noul tarif intră în vigoare la 1 Septembrie. Asta a provocat discuțiuni. Legea spune că administrația căilor ferate

trebuie să dea publicității orice modificări cu privire la tarife cu 45 de zile înainte să intre în vigoare.

Ori în cazul de față, a apărut numai un comunicat în „Monitorul Oficial” în care se spune că noul tarif va intra în vigoare în ziua de 1 Septembrie, dar de tarif nu s'a putut afla decât mult mai târziu. În afară de dispozițiunile legii noastre mai este o convenție internațională care reglementează modificările în sensul că ele trebuie publicate cu 30 zile înainte de aplicare. Adversarii aplicării tarifului pe ziua de 1 Septembrie spun că Regia Autonomă n'a făcut față nici acestei cerințe.

Noul tarif nu mai prevede reducerea de 465 la sută acordată industriei naționale.

În schimb prevede tarife reduse pentru industria națională. Aceste tarife speciale industriale vor fi acordate de statele unde fabricile își au sediile.

Noul tarif prevede unele urcări la export. Această măsură este în contradicție cu politica economică a guvernului care caută să găsească deuseuri pentru articolele noastre. Astfel

au fost urcate tarifele transporturilor destinate exportului

la carne proaspătă cu 20 la sută, la spirt cu 100 la sută, la parchete cu 100 la sută la piață de pavaj cu 20—100 la sută, (depinde de depărtare), la doage cu 24—70 la sută, lână de lemn cu 20—100 la sută, la mobile împachetate cu 35—50 la sută, la salam cu 100 la sută.

S'a urcat tariful anterior la alcoolul metilic cu 70 la sută, la hârtia de jurnal cu 20, la hârtia de ambalage cu 40, la piatra de pavaj cu 30—90 la sută, la minerale cu 60 la sută, la celuloze cu 20 la sută, meșine spalt cu 30, la fonta brută cu 20 la sută.

În traficul în vigoare se facea deosebire între coesul metalurgic și coesul obișnuit (de gaz);

coesul metalurgic adresat uzinelor metalurgice se taxa pe cale de refacție

după tariful excepțional VII, iar coesul în general după tariful Sp. III.

În noul tarif se suprimă acest avantaj al coesului metalurgic, fixându-se pentru coes un singur tarif Sp. VI.

Prin noul tarif transportul coesului metalurgic, necesar uzinelor metalurgice

se scumpește cu circa 60 la sută,

iar transportul coesului obișnuit importat pentru încălzit care concurează coesul de gaz și cărbunii indigeni, se va efține cu circa 30 la sută. Această urcare exagerată a tarifului de transport al consumului metalurgic va avea

Agentura „Ageco” a înregistrat un profit excelent

Societatea Generală de Agentură și Comerț „Ageco”, a hotărât, ca din profitul de 2 milioane 557.187 lei din 1929, să treacă la fondul ordinar de rezerve 200.000, iar la cel extraordinar 1.800.000 lei, restul trecându-se pe anul 1930.

Szatmár rezoluție ajânlatot kért a Szurduki Szénbányától a villamoscentrálé felépítésére

Megirtuk, hogy a Szurduki Szénbánya Rt. hatalmas villamoscentrálé felépítésére tett ajánlatot Szatmár város tanácsának. A városi tanács legutóbb megtartott ülésén vette tárgyalás alá az ajánla-

tot és a céget rezoluție ajânlatot megítélésre szólította fel.

A rezoluție ajânlat beérkezése után dönt a szatmári városi tanács a tervezett villamoscentrálé megépítése kérdésében.

Babos & Co din Cluj a cerut concordat forțat

Vechea firmă clujană, magazinul de ferărie Babos et Comp. din strada Regina Maria a înaintat o cerere de con-

cordat forțat la tribunalul din Cluj. Pasivele firmei sunt de 10 milioane față de activele ce se cifrează la abea 7 milioane.

Banca Agriculturilor se înființează în Timișoara

În Timișoara este vorba să se înființeze o bancă a agriculturilor, cu un capital social de 20 milioane, pentru finanțarea desfacerei cerealelor, primin-

du-se asigurarea, că Banca Națională va sprijini noua instituție cu un reescompt suficient.

Milyen kormányintézkedéseket sürget a Romániai Magkereskedők Országos Egyesülete?

Az egyesület feloleli az összes romániai magkereskedői érdekeltségeket

A Romániai Magkereskedők Országos Egyesülete folyó hó 17-én Brassóban rendkívüli közgyűlést tartott, melyen az ország minden részéből képviselték magukat az érdekel-

tek. Alföldy Pál elnök kegyeltteljes szavakkal megemlékezett az egyesület diszelnökének az európai tekintélyes bírő Mühle Árpádnak váratlan elhunytáról. Az elnöki, titkári

urmări asupra prețului articolelor de fier

și mai ales de fontă.

A fost o discuție la tariful lemnului de foc.

Exploatatorii și comercianții de lemn au susținut că noul tarif prevede o urcare.

Căile ferate au desmîșit această afirmație. Dreptatea este la mijloc. A fost urcat tariful până la distanța de 200 kilometri și s'a redus la distanțe mai mari.

Nouile tarife de transport prevăd și unele reduceri.

Ele au fost anunțate la timp. Cea mai importantă a fost cea acordată la transportul cerealelor destinate exportului. Această reducere a fost aplicată însă înaintea celorlalte tarife avându-se în vedere interesul economic al stimulării exportului.

és pénztári jelentések után a közgyűlés állást foglalt az összes aktuális szakmai kérdésekben. Nevezetesen elhatározta, hogy a kormánytól

sürgösen kéri a mezőgazdasági magvak kereskedelmének ellenőrzéséről szóló szabályzat életbeléptetését.

A növények és magvak védelméről készülő törvénytervezet több rendkívüli korlátozása ügyében memorandumot terjeszt a miniszteriumba; kéri, hogy

az erdélyi heremagot és a bánáti lucernamagot tartalmazó zsákokat származási ólomzárallal lássák el

és a zsákokba leplombálás előtt származási bizonyítvány helyeztessék; az erdélyi heremag hirtvének védelme céljából a külföldi mag behozatalának megakadályozását kéri; a forgalmi adó középértékének leszállítása iránt javaslatot tesz; a heremag exportdíjának és a kivitt terhelő többi költségeknek (forgalmi adó) teljes elförlését követeli; végül kedvezményes vasuti exporttarifa megállapítását kéri.

Az egyesület brassói gyűlésének különös jelentősége, hogy a szászok tekintélyes szervezete, a *Verkaufshalle des Siebenbürgisch-sächsischen Landwirtschaftsvereins* szebeni központja bejelentette az egyesülethez való csatlakozását.

Ezzel az Országos Magkereskedői Egyesület, amely az év májusában nyerte el jogi személyiségét és résztvett a Budapesten tartott IV. nemzetközi magkereskedelmi kongresszuson, hiánytalanul feloleli az összes jelentős romániai magkereskedői érdekeltségeket.

Az ülésnek különös fényt és értéket kölcsönzött *Fritz v. Connert* képviselő részvétele, akit a rendkívüli közgyűlés egyhangú lelkesedéssel az országos egyesület diszelnökévé választott.

Megalakult a vasgerendák és a félglyártmányok nemzetközi eladási irodája

A vaskartell legutóbbi ülésén elhatározták, hogy a nemzetközi vasgerendák közös eladási irodája Párisban lesz, míg a félglyártmányok eladási irodájának székhelye Lüttich lesz. Ugy a vasgerenda, mint a félglyártmányok közös nemzetközi eladási szerve rövidesen megkezdni működését.

Uj termelési ágakra rendezkedik be a Kandia csokoládé és cukorgyár

A temesvári Kandia csokoládé- és cukorkagyár közlebről kakaópor és kakaóvajgyárat létesít Temesváron, illetve meglévő üzemeit ezen cikkek gyártására is berendezi.

Modificarea legii de funcționare a băncilor

Trecerea directă a portofoliului agricol dela actualii creditori la Creditul Agricol

Ce preconizează memoriile dlor ministri Madgearu și Manoilescu pentru rezolvarea crizei economice?

Delegațiunea economică a guvernului a discutat cele două memorii asupra rezolvării problemei creditului agricol și alcătuite unul de d. V. Madgearu, ministrul industriei și comerțului iar altul de d. M. Manoilescu, ministrul comunicațiilor și d. Pienescu.

Dl. Manoilescu s'a mărginit a face propuneri numai pentru creditul agricol, pe când d. Madgearu, introduce chestia creditului agricol în ansamblul întreg al problemei crizei creditului din țară.

Ambii membri ai guvernului, constată în expunerile cari precedează soluțiile propuse:

că situația financiară a

țării și a creditului în general, nu mai poate admite întârzieri în căutarea soluțiilor;

că întreprinderea agricolă rămânească, este peste cap înglodată în datorii cu procente uzurare, cari se capitalizează; că întreprinderea agricolă din cauza acestor considerațiuni, își pierde treptat orice rentabilitate;

că soluțiunile trebuiesc astfel alcătuite încât să împace și pe debitori dar și pe creditori;

că trebuiesc luate măsuri contra cametei și pentru moment suspendate executările silite

Datoria agricolă:

O primă nepotrivire între d-nii M. Manoilescu și V. Madgearu, constă în suma care reprezintă datoria ce apasă astăzi exploatarea agricolă. D. Madgearu, crede că cifra dată de colegul său dela comunității, suferă de supraestimație. Dsa crede că

datoria „agricolă“ este de circa 40—50 miliarde de lei

(50 la sută din mijloacele de acțiune ale băncilor respectiv 67 miliarde, adică 35 miliarde, plus 5—10 miliarde datorii la particulari).

Ministrul de industrie consideră că: o supraestimație, constituie o alarmă și deci o greșală capitală, care ar putea să interzică și procesul de refacere al pieței interne de scrisuri funciare și o îndepărtare a posibilităților de emisiune de obligațiuni ipotecare pe piețele streine.

Ca soluțiune generale pentru rezolvarea problemei creditului d. Madgearu propune:

1. accelerarea lichidării restului de creanțe vechi ale Statului;

2. acțiunea de activare a lichidării portofoliului îndelungat, preluat de Stat dela Banca Națională (7,100 milioane);

3. modificarea legii de funcționare a băncilor;

4. stimularea refacerii pieței de scrisuri funciare, a instituțiilor de credit ipotecar și dezvoltarea creditului ipotecar tranzitoriu;

5. intensificarea aprovizionării cu capital străin, pentru investiții și finanțări de afaceri.

D. Madgearu și d. Manoilescu,

cu, recunosc dezastrul, către care merge întreprinderea agricolă. Aci sunt ambii de comun acord.

Dobânzile, cu cari s'au încărcat și se încărcă datoriile, întrec rentabilitatea

nu numai a sumelor luate cu împrumut dar uneori, chiar a întregii averi a întreprinzătorului.

Deprecierea valorii bunurilor și acumularea dobânzilor la datoriile lor inițiale, vor aduce pierderea completă a averii agricultorilor. Pentru remedierea acestei stări de lucruri, d. V. Madgearu pune o condițiune:

să se păstreze securitatea depozitelor și a creditelor.

Orice măsură, fie moratoria, fie o reducere liniară și generală a dobânzilor, care ar face posibilă, fie blocarea depozitelor la băncile mai slabe, fie aducerea unor bănci la încetarea de plăți, ar fi fatală pentru întreaga noastră viață economică.

Tema dlui Manoilescu: lichidarea trecutului prin conversiuni și credite de exploatare pe baza legilor în vigoare ale creditului funciar rural și creditului agricol. Deci:

transformarea datoriilor în credite lichidabile

într'un termen dat prin micșorarea dobânzii la o cotă: care să permită ca în rentabilitatea scăzută a agriculturii să se poată folosi și un amortizament al datoriei, pe lângă plata datoriilor.

Tema dlui Madgearu: Inlesnirea transformării credi-

Több mint 10 millió lej passzívával kényszeregyezséget kért a Babos & Co. kolozsvári vaskereskedés

Két év alatt fizetendő 60 százalékos kvótát ajánlott fel a hitelezőinek

A Babos et Co. kolozsvári vaskereskedő cég, amely 1899. óta áll fenn, a kényszeregyezségi eljárás megindítását kérte. Felajánl jogerőre való emelkedéstől számítandó 2 év alatt 60%-os kvótát egyenlő havi részletekben.

Aktívák: áru 3,705.199 lej, adósok 2,448.267 lej, berendezés 932.000 lej, készpénz 6733 lej, összesen 7,099.201 lei. Passzívák: 10,240.318 lej, veszteség 3,148.117 lej.

Főbb hitelezők lejben: adó 125.000 lej, Prutul S. A. Cernăuți 43,142 lej, Hephaistos (Dicio) 50.999 lej, Grundmann (Arad) 57.291 lej, Teutsch Carl (Sibiu) 42,561 lej, Vasbehozatali Rt. (Satmar) 42.000 lej, Jickeli Elisabeta (Sighișoara) 66.965 lej, Lánegyár (Ti mișoara) 31.491 lej, D. Voina (Brașov) 60.322 lej, O. Mustad et Fii (Galați) 64,628 lej, Gitye D. (Oradea) 42.050 lej, Foly V. (Buc.) 59.800 lej, Hermanstaedter Sp. Cluj 109.000 lej, Andrényi (Oradea) 573.788 lej, Kern et Co. (Cluj) 2 millió 771.755 lej, Lassenco 312.854 lej, Olga Arostid (Cluj) 70.000 lej, Máhly Eduard (Cluj) 110.000 lej, dr. Ridélyi Ervin (Cluj) 200.000 lej, Vasöntöde (Cluj) 31.840 lej, Kálmán Mihály (Cluj) 28.000 lej, Lakatos árugyár (Aiud) 115.884 lej, Ind. Sármei (Cluj) 474.619 lej, Barzel (Cluj) 25.545 lej, Autozállítási Rt. (Cluj) 58.519 lej, Moskovits et Co. (Cluj) 154 ezer 385 lej, Stössel et Co. (Cluj) 85.521 lej, összesen 6 millió 776.585 lej.

telor folosite în agricultură, pentru investirea în credite ipotecare pe 15—20 ani și angajamente pe 4—5 ani pentru credite de exploatare cu dobânzi raționale, adecuate puterii de plată, ce decurge din rentabilitatea actuală a agriculturii.

Pe când d. Manoilescu cere preluarea directă a portofoliului agricol dela actualii creditori,

în schimbul unor titluri de credit și tranzmiterea lor la alte instituțiuni, cari pot face operațiuni, în condițiuni normale, d. Madgearu, prevede: acordarea de credite mari agricultorilor, în condițiuni avantajoase ca dobândă și termen, cu condițiunea de a stinge datoriile prezente.

Valutahitelezők: Steinfeld & Co. Wiefafen 2284 shilling, Kern et Co. Cluj 176.765 CK. Slynx Praha 25.667 CK. Moraria Brünn 28.391 CK., G. A. Scholtz Mateiovece 8742 CK., Gebr. Hasselbach Remscheid 4205 sv. fr., Elsett Bpest 1358 sc. fr. Ezüstárugyár Berndorf 904 doll. Peugeot fr. Valentin 3725 fr. fr., Viesbach Karl Zella Melis 562 RM., W. Thornwart Schalkalden 557 RM., Gustav Bartel Dresden 527 RM., H. Schwerter Serlohn 606 RM., Gustav Hartner Ebingen 608 RM., Gebr. Baumann Anberg 638 Rm., Uranos Sibiu 880 RM., Acéárugyár Bp. 1213 pengő

Cum se vor ține licitațiile la inspecțiile căilor ferate

Directia generală cfr. a stabilit noi norme pentru ținerea licitațiilor la grupurile de inspecții, norme ce au și intrat în vigoare.

Licitatiile se vor ține numai în fața unei comisii, compusă din titularele lor — completată cu delegatul principal al comitetului financiar local și prezidată de cel mai mare în grad, sau în caz de grad egal, de cel mai în vârstă.

Comisia va rezolva licitațiile pentru nevoile locale, în limita competențelor stabilite inspecțiilor.

La deschiderea ofertelor se vor respecta toate dispozițiunile cari sunt în vigoare, iar procesul verbal va fi semnat de toți membrii comisiei.

Hotărârea definitivă asupra rezultatului licitației rămâne în seama conducătorului unității interesate la licitație și în marginile competenței ficte.

DIANA

sósorszesz, vezérképviselőt „GEA“ KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

Az aradi céghivatal hírei

Az aradi törvényszék céghivatala legújabbán a következő új cégeket, illetve cégváltozásokat jegyezte be:

Norddeutscher Lloyd Bremen P. Missler S. A. R. aradi fiókjánál a törvényszék Sartorius Jakab cégjegyzői jogosultságát bejegyezte.

A *Temesvári Első Takarékpénztár Rt.* ujaradi fiókjának cégét a törvényszék bejegyezte. A fiók vezetői Zimmermann Ferenc és Baumwinkler Mihály.

Mates Mendel pentru Comerțul de Représentanta de Comerț și în Special Représentanta Generala în Bransa de Rörtgen a Firmei C. H. F. Müller A. G. Hamburg —Wien. bukaresti cég aradi fiókját a törvényszék bejegyezte. A fiók vezetője Dunajetz Mihály.

Confecție Intreprindere Industrială și Comercială S. A. aradi cégnél a törvényszék bejegyezte, hogy Temesváron fiókot nyitott.

Plesz Gyula aradi cégnél a törvényszék bejegyezte, hogy Temesváron fiókot nyitott, melynek vezetője Sztománék Fülöp.

Özv. *Braun Hermanné* szül. *Drasch Vilma* pécskai cégét a törvényszék bejegyezte.

Uzinle Hauts Edadam S. A. R. bukaresti cég aradi fiókjánál *Cuban József* cégjegyzői minőségét és jogosultságát bejegyezte.

Bánáti Bankgyeget Rt. aradi cégnél *Ludwig Oszkár* cégjegyzői minőségét és jogosultságát a törvényszék bejegyezte.

Reitzer Casimir aradi csipkeipari és kereskedelmi céget a törvényszék bejegyezte. Székhelye Arad, Str. Sinagogeii 2-4.

Rossi és Pellegrini aradi cégnél a törvényszék bejegyezte, hogy betéti társasággá alakult át. Beltagok *Rossi Sándor* és *Pellegrini Károly*, kültag *Fábián Gyula* mérnök.

Intreprindere pentru Traficul Marfurilor Reiszmann, Keller și Stern közkereseti társaság céget a törvényszék bejegyezte. Cégtulajdonosok *Gyapjuipar Rt.* Temesvár, *Aradi Kötött-Szövöttárujár Rt.* és *Reiszmann Jenő*. A *Gyapjuipar Rt.* képviselőjében *Keller János*, az *Aradi Kötött-Szövöttárujár* képviselőjében pedig *Stern József* jegyzik a céget. A cég székhelye Arad, Str. Penes Cureauul Nr. 7.

Pruna S. A. pentru Preluarca și Valorizarea Poamelor aradi cégnél a törvényszék dr. *Silviu Moldovan*, dr. *Rátz Sándor* és dr. *Zubor Imre* cégjegyzői jogosultságát bejegyezte.

Borossécsi Gőztéglá- és Cseréppár Rt.-nél a törvényszék dr. *Silviu Moldovan*, dr. *Rátz Sándor*, dr. *Zubor Imre* és *Moskovits Mária* cégjegyzői jogosultságát bejegyezte.

Mercur Árukereskedelmi Rt. aradi céget a törvényszék bejegyezte. A vállalat részvénytőkéje 1 millió lej, amely 200 darab 5000 lej névértékű részvényből áll. Az igazgatóság tagjai: *Reinhart Gyula*, *Ákony László*, *Czernóczy Mihály*, *Friedmann Emil*, *Steinfeld Géza*, *Ney István* és *Varjas István*.

Reduceri de transport pentru meseriași la deplasări

Congresul corporațiilor din întreaga țară

În zilele de 28 și 29 Septembrie 1930 va avea loc în București un mare congres al meseriașilor din comitetele de bresle și corporații din întreaga țară, unde se vor discuta o serie de doleanțe cu privire la situația meseriașilor.

O delegație a Comitetului Central al Breslelor și Corporațiilor din Capitală în frunte cu dnii *Gh. Sorescu* vicepreședinte, *Gh. Georgescu*, *D. Adamescu* și *S. Predescu* s'a prezentat dlui *M. Manoilescu* ministrul comunicațiilor cu un memoriu cerând

reducerea de 75 la sută pe Cfr. pentru meseriași din provincie

cari urmează să participe la acest congres.

D. ministru Manoilescu a explicat delegațiunii că nu se poate acorda 75 la sută reducere; în schimb însă dsa a promis, delegațiunii că

va acorda o reducere de 50 la sută pentru meseriași

cari vor participa la congresul dela 28 și 29 Septembrie.

În urmă delegațiunea meseriașilor a prezentat dlui ministru al comunicațiilor un memoriu în care, după ce arată nedreptatea comisă de a se lua dreptul de reducere de 50 la sută meseriașilor șomeri cari își caută de lucru în alte localități, cere ministrului comunicațiilor să revină asupra vechii dispozițiuni și să acorde

50 la sută reducere pe Cfr. și N. F. R. meseriașilor calificati cari au nevoie de a se deplasa

pentru căutarea de lucru în alte localități, contribuindu-se astfel la ajutorarea lor cât și la scăderea numărului șomerilor.

La această solicitare *d. ministru Manoilescu* a arătat că chestiunea o va supune consiliului de administrație al Casei Autonome Cfr.

Kizárták a kereskedelmet a hadsereg gabona- és takarmány-ellátásából

Csak a Szövetkezetek Központja utján vásárolhat a hadsereg

Nemrégiben megírtuk, hogy a Szövetkezetek Központja interveniált a kormány illetékes tagjánál, hogy a hadseregnek gabonával és takarmányokkal való ellátásánál mellőzzék a magánkereskedelmet és a falusi szövetkezeteket illetőleg a Szövetkezetek Központja utján szerezze be szükségletét a katonaság. Az intervenciónak meg is volt a fogantatja és a hadügyminiszterium ennek megfelelő határozatot hozott.

A magánkereskedelem kizárása el-

len több tiltakozást nyújtottak be és ezért újabb tanácskozást tartottak az illetékesek. Az értekezleten részt vett a hadügyminiszter és *Popovici* pénzügyminiszter is, valamint a Szövetkezetek Központjának egyik megbízottja. A tanácskozás eredménye az lett, hogy a magánkereskedelem tiltakozását nem vették figyelembe és most már véglegesen kimondották, hogy a hadsereg a jövőben gabona és takarmányszükségletét kizárólag a szövetkezetek utján szerezheti be.

Mersul încasărilor Statului

Incasările pe Iulie prezintă un spor de 383 milioane față de anul 1929. Cât produc regiile autonome?

Ministerul de finanțe a întocmit tabloul general al încasărilor Statului pe luna Iulie a. c. făcute prin Banca Națională.

Din acest tablou rezultă o creștere îmbucurătoare a încasărilor Statului.

Incasările pe luna Iulie se prezintă cu un spor apreciabil chiar față de încasările pe aceeași lună din anul trecut.

Sporul cel mai însemnat la aceste încasări îl dau capitolele monopolurilor, exploatarele de Stat și Casei autonome a drumurilor.

Iată, după datele Ministerului de finanțe încasările Casei autonome a drumurilor și ale regiilor autonome:

Casa Drumurilor 32,881.478., P. C. A. 62,662.263., P. A. R.

I. D. 19,350.693., Păduri 37,135.029.50, R. E. A. Z. 2,819.505., Monitorul Oficial 14,733.743., Conduete de petrol 20,685.330., Reg. Redev. Miniere 36,898.152.40, Regii Ardeal 12,499.594.57, 206.804.220.47, Exploatări (cifre nete) Total 243,950.458.47.

Iată și tabloul cu încasările comparative cu aceeași perioadă a anului trecut: Iulie 1930: 3,041,709.537.47, Iulie 1929: 2,658,690.298. Incasat în plus 383,019.239.47.

Redăm mai jos și tabloul pe Iulie 1930 care cuprinde la monopoluri și exploatare încasările nete: Vămi 347,498.077., Alcool 53,425.420., Taxe de consumație 246,241.523., Cifra de afaceri 142,620.890., Spectacole

5,500.721., Total impozite indirecte 795,286.631., Impozite directe 878.070.401., Timbru și înregistrare 328,165.497., Monopoluri (cifre nete) 505.657.412, Exploatări (cifre nete) 98,102.448, Incasarile ministerelor 91,506.342, Total 2,696.788.731. II. Incasări excepționale 5,020.540, Total general 2,701.809.271.

Kitinó eredménnyel zárta félévi mérlegét a Magyar-Olasz Bank

A *budapesti Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság* igazgatósága megállapította az 1930. évi június hó 30-án lezárt félévi mérlegét. Ez a félévi mérleg a nyereségtáblázat figyelembevételével P 1,310.950.40 tiszta nyereséggel zárul, szemben az 1929. év első felével P 1,305.789.97 összegben megállapított tiszta nyereséggel.

A takarékbetétkönyvekre és folyószámlákon elhelyezett betétek állománya az 1929. december 31-iki állománnyal szemben 70,262.986.49 P.-ről 8,172.688.82 pengővel 87,435.675.31 pengőre szaporodott, míg a hitelezők tétele 34,858.792.75 P.-ről 30,309.508.54 pengőre csökkent.

A váltótárca 60,382.222.05 pengőről 69,010.849.27 pengőre, az adósok tétele 37,919.253.50 pengőről 42,442.173.98 pengőre, az intézet által folyósított jelzálogos kölcsönök állománya pedig 56,621.442.15 P.-ről 57,358.571.37 pengőre emelkedett.

Oroszország gépeket rendelt Olaszországban és az Egyesült Államokban

A szovjetkormány Olaszországgal kereskedelmi szerződést kötött és mintegy 750 millió lira értékben mezőgazdasági gépeket, motorokat, automobiloikat és gyapotárúkat rendelt.

Olaszország viszont nagyobb mennyiségű orosz gabona, petróleum, benzín és más nyersanyag átvételével csökkenteni akarja behozatalát az Egyesült Államokból, ami az amerikai védvámemelések következményének tekinthető. A szóban lévő áruk szállítását a Fekete-tenger és az olasz partvidék között olasz hajók fogják lebonyolítani, ami az olasz kereskedelmi hajózás jelentős fellendítését jelent.

Az orosz kollektív-gazdálkodás megszervezésével kapcsolatban a szovjetkormány az Egyesült Államokban is mintegy 300 millió pengő értékű mezőgazdasági gépet rendelt meg.

Földművesbank alakul Temesváron

Temesváron 20 millió lej részvénytőkével román földművesbank van alakulóban.

A bank célja a terményértékesítés finanszírozása és e célból a Banca Națională megfelelő tőkét helyezett kilátásba.

NOTE

*** Consiliul de administrație al Casei autonome a Construcțiilor** a luat în discuție, două oferte de împrumut, făcute de un grup german și altul italian. Într-o ședință viitoare se va studia o nouă ofertă a unei grup bancar olandez.

La Bursa din Paris, rentele românești, cari erau până acum în plină scădere, au înregistrat urcări importante.

Astfel, renta de stabilizare 7 la sută 1929, a câștigat la 8 August 250 de puncte față de cursul cotelat la 25 Iulie și 150 de puncte față de cursul dela 1 August, atingând 2.205. La 12 August a ajuns la 2.280.

Rentele unificate 4 la sută și 5 la sută au prezentat deosemeni urcări.

Curtea de Apel din Tg.-Mureș, a admis în principiu, cererea de concordat preventiv a firmei *Mendel et Schwartz* succ. lui Refhin.

Firma oferă 60 la sută, asupra creanțelor în valoare totală de 27.198.278 lei.

Parchetele Kocsis din Brașov sunt escelente.

Ministerul finanțelor a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale din țară prin care le face cunoscut că pentru toate mărfurile căzute în rebut până la data prezentei de cizuni și cele ce vor cădea ulterior se acordă proprietarilor lor un termen până la 1 Noiembrie 1930 exclusiv, pentru a fi scoase din vamă plătindu-se taxele aferente și amenda de rebut redusă la 5 la sută.

Mărfurile părăsite și cele confiscate se vor scoate însă în vânzare la termenele fixate de lege.

Timbrarea declarațiilor de export. Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale prin care le face cunoscut că în cazul când declarațiile de export se depun în trei exemplare, — cel de al treilea urmează a fi timbrat cu (doi) lei ca anexă.

Általános behozatali vám Angliában?

A londoni sajtó organumai éléken tárgyalják azt a hírt, hogy a birodalmi konferencia előkészítő bizottságának programjában többek között 10 százalékos általános behozatali vám bevezetése is szerepel, azzal a megoldással, hogy a birodalom bevételei emelendők.

A dominiumok részére bizonyos kedvezmények lennének biztosítandók. A nagy horderejű intézkedésre vonatkozólag az angol kormány még nem határozott.

Vechi proprietari conduc fabrica de spirt și bere Rohrlisch & Brecher din Bistrița

In gazeta noastră No. 31 din 10 August a. e. a apărut un articol cu titlul „Fabrica de spirt și bere din Bistrița în nouă cointeresată” în legătură cu care credem să publicăm unele amănunte, pe baza unor noi informații autentice.

Decedatul Hermann Brecher a fost cu 30% coproprietarul fabricii de spirt și bere

Rohrlisch & Brecher din Bistrița și după moarte partea aceea a lui a lăsat-o prin testament fiicei sale Alvine Glass născ. Brecher din Budapesta.

Restul proprietății de 70% au rămas și pentru mai de parte în posesiunea proprietarilor dinainte cari posedă conducerea firmei.

Expoziția internațională de pielărie și încălțăminte

Congresul mondial al industriașilor din breasla pielăriei și încălțăminte la București

Ministerul industriei și comerțului cu scopul de a veni în mod efectiv în ajutorul șomerilor, după cum am mai anunțat la cererea Asociației tăbăcarilor și cismarilor din România, a aprobat organizarea unei expoziții a industriei de pielărie și încălțăminte, în Parcul Carol dela 1—31 Octombrie 1930. Cu această ocazie organizațiunile de breaslă din țară și străinătate, au convocat

un congres mondial al tăbăcarilor și cismarilor între 5 și 8 Octombrie în Parcul Carol din București,

la care congres și-au anunțat participarea, până acum, 44 state.

Ministerul industriei și comerțului prin dl secretar general ing. Cezar Popescu a dat cel mai real și larg concurs moral și material acestei laudabile acțiuni obținându-se prin aceasta, pentru expoziții și vizitatori, posedații ai legitimației expoziției,

scutirea de viza pașapoartelor reducerea pe CFR și scutirea de taxele vamale pentru mărfurile expuse,

elemente necesare pentru buna reușită a acestei expoziții, care

este un adevărat eveniment economic.

Biroul de curțierire al expoziției a asigurat înecarturirea expozanților și vizitatorilor făcând prin aceasta ca orice speculă să fie înlăturată. Pentru informațiuni ministerul a organizat

un birou special în Pasagiul Villacros, Calca Victoriei No. 16.

Această acțiune înseamnă pentru industria pielăriei și încălțăminte în special un real progres. Expoziția internațională de încălțăminte dela Barcelona la care a participat și România a dovedit lumii întregi că meștersugarii români sunt destul de harnici și capabili în ceea ce privește bransa lor.

La sus numita expoziție, întreaga noastră industrie a pielăriei și încălțăminte va expune tot ce are mai frumos, mai bun și mai util. Din partea noastră salutăm cu bucurie acest început și dorim ca el să fie imitat și de alte industrii pentru a face cunoscut tuturor că România este o țară vrednică, cu o industrie la înălțimea industriilor din țările civilizate și cu altele mai dezvoltate.

Inființarea Sindicatului pentru exportul de animale din Banat

Prin legea promulgată la 23 Iunie 1930 și care intră în vigoare la 26 August 1930, s'au înființat patru sindicate pentru raționalizarea exportului de animale. Aceste

patru sindicate se înființează la Brașov, Oradea, Cernăuți și Timișoara,

fiecare având raza de activitate în județele respective și din împrejur.

Scopurile acestor sindicate sunt următoarele: de a reprezenta și susține

interesele comercianților și producătorilor de animale,

cari sunt membrii ai sindicatului; raționalizarea exportului de animale și carne proas-

pătă în raport cu capacitatea de producție a regiunii sindicatului și cu puterea de absorbție a piețelor străine; orientarea și organizarea producției de vite în regiunea sindicatului după cerințele piețelor străine; căutarea și organizarea unor noi deuseuri pentru vitele românești peste hotare; promovarea înființării de cooperative pentru intensificarea desfacerei în comun a animalelor și a carnei proaspete; stimularea și înființarea târgurilor de consum sistematice, care să contribuie la regularea prețurilor din țară și să apere pe producători de speculă — precum și adunarea de date statistice și informațiuni cu privire la stocurile de animale disponibile pentru export în regiunea sin-

dicatului.

Pentru a accelera înființarea acestui sindicat în Timișoara, s'au adunat într-o ședință

un număr mare de exportatori

și crescători de animale din județele Timiș-Torontal, Arad, Caraș-Severin și Hunedoara.

Ședința a fost prezidată de d. inspector general d. dr. Tiberiu Cristea, reprezentant al Ministerului de Domenii, asistat de dnii deputat Emerie Reiter și Dir. Fărcășanu.

D. dr. Tiberiu Cristea după ce citește statutul care este aprobat cu mici modificări, numește o comisiune care să formeze comitetele.

Comitele formate sunt aprobate de adunare.

Jó üzlet

az orosz dumping

Egy magyar nagybank orosz autógumit hoz forgalomba

A magyarországi nagybankok egyre élénkebb üzleti érintkezésbe lépnek az orosz kereskedelmi szervezetekkel. Egyik budapesti nagybank

átvette az orosz autópneumatik gyárak magyarországi képviselést

és egy hajórakomány orosz áru meg is érkezett Hamburgba, amiből utnak indították a hét folyamán a Magyarországnak szánt autógumikat.

Jellemző az oroszok bizalmatlanságára magyar partnereikkel szemben, hogy

háromszázezer pengő kauciót kellett deponálnia a magyar banknak egy prágai banknál az orosz gumi szállítások fedezésére.

A magyar bank beavatottak szerint nagyon előnyös (dumping) áron jutott az orosz autógumikhoz. Állítólag Budapestre szállítva és elvámolva a mai nagykereskedői árak feléért kapja a budapesti bank az orosz gumit és így módjában lesz olesó áraival erős versenyt támasztani a gumi-piacon.

Élénk a külföldi magpiac

Münchenben a kedvező időjárás következtében e héten a magpiac igen meglénkült. Igen keresték a bükkönyt, borsót és a babot, továbbá a biborherét és a téli borsót. A fű- és heremagvak is könnyen elhelyezhetők voltak. Különösen érdeklődött a kereskedelem az új termésű magok iránt és néhány cikkben véleményvásárlások is voltak:

Mk/50 kgr.
arankamentes vöröshere 60—70
arankamentes lucerna 60—85
arankamentes nyulszapuka 32—38
arankamentes biborhere 52—74
esomós ebir 65—75
timothea 35—40

Lanyha a nemzetközi tojáspiac

A nemzetközi tojáspiac helyzetéről alábbi jelentéseink számolnak be:

A tojás ára a héten *Budapest* nagyban eredeti ládaárura 8.5—8.8 fillér volt darabonként.

Wienben az árak ismét visszamentek és kidolgozott magyar és jugoszláv tojásért 12.50—12.75 garast, original magyar és jugoszláv tojásért 11.75—12 garast, 51—54 grammos lengyel tojásért 11.75—12.25 garast, 58—51 grammos tojásért 11—11.25 garast fizettek darabonként.

Németországban a mult hét folyamán a tojáspiac a kisebb fajtkában kedvezően fejlődött, azonban a minőségi tojás csak nehezen volt elhelyezhető. Külföldi eredeti áruban az üzlet elgyengült. A következő árakat fizették:

német S tojás	11—12.5
német A tojás	10.5—11.5
német B tojás	9.5—10.75
német C tojás	8.5—9.5
magyar áruért	9—9.5
lengyel áruért	8—8.75

Frankfurtban a tojás darabjéért 11.5—12 Pfenninget fizettek.

Prágában a mult héten az árak változatlanok maradtak, bár a kereslet elgyengült.

Párisban a tojásért 1000 darabonként 580—650 frankot fizettek nagyság szerint, míg extra tojás 1000 darabjéért 760.— frankot.

A régi tulajdonosok vezetik a beszerzési sör- és szeszgyárat

Lapunk folyó évi augusztus 10-én kelt 31. számában „**UJ KEZEKBEN A BESZERZÉSI SÖR- ÉS SZESZGYÁR**” címen cikk jelent meg, amely téves adatokat tartalmazott és azért szükségesnek tartjuk azt az illetékes forrásból merített információk alapján a következőkben helyreigazítani:

Az elhunyt BRECHER Herman csupán 30 százalékos erejéig volt társtulajdonos a ROHRLICH et BRECHER sör- és szeszgyárnak és halálával ezen részesedést végrendeletileg a Budapesten lakó leányának GLASS ALVINE, született BRECHERNEK hagyományozta. Azonban a cég 70 százaléka változatlanul továbbra is az eddigi társtulajdonosok birtokában maradt, akik egyuttal a cég vezetését bírták.

Mit tartalmaz az új angol-román kereskedelmi szerződés?

Az új angol-román kereskedelmi szerződésben Románia számos angol ipari terméknek a minimális tarifát biztosítja, azon kikötéssel azonban, hogy amennyiben Anglia az élelmiszerekre most vagy a jövőben behozatali vámot vezetne be, Romániának jogában áll a szerződést 12 hónapra felmondani és evvel az angliai áruknak biztosított vámkedvezmények hatályukat vesztenék.

Fluctuații mari pe piața cerealelor

Scăderi apreciable la toate produsele noastre agricole — Rolul speculei în determinarea prețurilor

După o perioadă destul de îndelungată de continue scăderi valoarea orzului, porumburilor, grânelor și fasolea s'a ridicat brusc, pentru a prezenta iarăși de câteva zile o tendință de scădere.

Cele mai sensibile scăderi s'au înregistrat, cu deosebire la grâul, fasole și chiar la orz și la porumb.

Prețurile cerealelor sunt în funcție de jocul de burse.

Cum nu se știe încă cu destulă precizie care este recolta statelor exportatoare și cum nici puterea de concurență a Statelor Unite și a Rusiei încă nu e cunoscută îndeajuns, e firesc ca la bursele mari străine să se speculeze, provocându-se urcări și scăderi, după natura informațiilor ce se primesc din țările agricole.

Jocul acesta face ca situația pieței să fie cu totul incertă, până se va stabili cu exactitate

excendentele exportabile și preferințele clientelei străine

față de mărfurile statelor producătoare.

În ceia ce privește urcările provocate în ultimul timp pe piața internă, faptul se dovedește nevoilor momentane de acoperit.

Se știe doar că pentru luna în curs s'au încheiat importante angajamente. Mărfurile contractate în aceste condițiuni,

urmând să fie livrate la termen, e natural că pentru completearea vapoarelor cu cantitatea respectivă

se plătesc prețuri peste paritatea zilei

și chiar peste paritatea străinătății. Căci e știut doară că întârzierea predării la timp în vas, aduce după sine o sumedenie de consecințe: procese comerciale cu pretenții de daune, intrarea vapoarelor în contrastalii, etc., etc.

Scăderile marcate de Vineri încoace pe piața Brăilei sunt îndeajuns de însemnate.

Astfel orzul care ajunsesc deunăzi la 31.000 lei vagonul, nu valora eri decât 26.500 lei Porumbul a ajuns și el la 40.000—41.000 lei, dela 43.000—44.000 lei.

Nu mai vorbim de grâu, la care s'a produs o reducere — într'o singură zi — de 2000—3000 lei la vagon.

Noua tendință de scădere e cu atât mai stranie cu cât e știut că multe din statele agricole au în acest an recolte deficiente, iar

porumbul românesc a început să devină mult căutat pe piețele europene,

pe deoparte pentru superioritatea lui, pe de altă parte pentru că acest produs va lipsi din cauză că excendentele exportabile sunt diminuate.

Acciași situație favorabilă se prevede și pentru orz, dar mai cu seamă pentru fasole.

Rendeleț az adózók érdekében — Csehszlovákiában

A cseh országos pénzügyi főigazgatóság a mult napokban körrendeletet adott ki az általános kereseti adó és jövedelemadó kivétési eljárásra vonatkozó előírások kiegészítése céljából. Ez a rendeleț azt tartalmazza, hogy az illetékes adóhivatal a kifogásolt adóvallo-

másra vonatkozó határozatában pontosan megjelölni köteles, hogy a vallomáson mit és miért kifogásol és hogy milyen kiegészítéseket kíván; különösen részletesen köteles kioktatni a felet arról, hogy milyen okmányokat terjesszen be pótlólag és hogy az adóalany szó-

Figyelem!

DREHER HAGGENMACHER

KORONA SÖR

ala PILSEN

rövidesen forgalomba kerül!

val is előterjesztheti közléseit és hogy a hivatal azokat jegyzőkönyvbe venni köteles.

Az adóhivatal a személyesen jelentkező adózót csak igen súlyos okokból utasíthatja el s a visszautasítás okai között nem szerepelhet a munkatorlásra való hivatkozás. Az okmányok bekövetelésénél alaposan mérlegelni kell azt is, hogy az adózó azokat könnyen vagy csak nagy költséggel szerzheti-e be (könyvmásolatok!) s az utóbbi esetben elég az eredeti okmány rövid uton való bemutatása és a hivatal által készített kivonat melléklése.

Az adóalannyal a legrövidebb idő alatt közlendő az is, hogy az adóhivatal kielégítőnek találta-e a pótbeadványokat, illetve jegyzőkönyvi másolatokat és hogy azok megszüntették-e a fölmerült kétségeket. A levelezés, a leltári jegyzék másolatát csak igazán végső esetben szabad bekövetelnie.

A csehországi pénzügyi főigazgatóság rendelete nálunk, Romániában, sajnos, nem érvényes. Ennek ellenére ismertettük azt annak bizonyítékául, hogy külföldön már kezdik átlátni, hogy nem az adózók vannak a pénzügyi igazgatás kedvéért, hanem megfordítva, az adóhivatalok és az állam élnek az adóalanyokból.

A brassói Kocsis-féle parketta elsőrangú.

Promulgarea convenției comerciale româno-italiene

Prin „Monitorul Oficial” Nr. 182, de Sâmbătă, s'a promulgat legea pentru ratificarea Tratatului de Comerț și Navigație și a Convenției Sanitare Veterinare făcând parte integrantă din Tratatul încheiat la Roma, la 25 Februarie 1930, precum și a Protocoalelor finale aferente;

Protocolul privitor la regimul importului și al exportului;

Scrisorii privitoare la traficul insulelor italiene din Marea Egee cu coasta turcă a Anatóliei;

Scrisorii privitoare la încheierea unui acord relativ la certificatele de origină;

Scrisorii privitoare la regimul societăților aparținând uneia din părțile contractante pe baza dispozițiilor din tratatele de pace.

A világ buzatermelése ötvenmillió mázsával több lesz az idén, mint a tavaly

A most megjelent *Broomball*-féle becslés szerint a világ idei buzatermelése ötvenmillió mázsával lesz több, mint az elmúlt évben. Európa ugyan kilencmillió mázsával kevesebbet termelt az idén, de viszont Ausztrália és Argentína közel huszmillió mázsával nagyobb termést mutatnak ki, mint tavaly.

După 18 luni de stabilizare

Al șaselea raport al Consilierului tehnic al Băncii Naționale

D. Roger Auboin, consilier tehnic al Băncii Naționale, publică raportul său trimestrial pentru perioada 7 Mai—7 August 1930.

Raportul prezintă la început un rezumat al rezultatelor obținute și al situației generale, după primele 18 luni de aplicare a planului de stabilizare.

Raportul constată mai întâi, că, cu toată întârzierea pusă în exportarea stocurilor de cereale din cauza scăderii prețurilor.

Banca Națională a menținut fără greutate purșantajul acoperirii ei în aur și devize față de angajamentele ei.

Această acoperire a trecut mult peste minimul legal de 35 la sută, și s'a păstrat ferm, între 41 și 42 și jum. la sută. Mecanismul monetar instituit prin legea din 7 Februarie 1929 și-a dovedit deci suplența și soliditatea în cursul acestor 18 luni.

Banca Națională a furnizat în tot timpul iernei și primăverii, toate devizele necesare pieții schimbului și a reînceput — din luna Iunie — cumpărăturile care-i îngăduie să se aprovizioneze în timpul verei și toamnei. Ea a procurat de asemenea Statului toate devizele necesare scadenței datoriei externe.

O sfortare deosebită a fost făcută pe de altă parte de Banca Națională, pentru a-și curăța complet bilanțul de toate elementele incompatibile cu rolul ei de bancă de emisiune. O mare parte din efectele cu scadența prea lungă, pe care nouile ei statute nu-i îngăduie să le păstreze, au fost cedate Statului în virtutea programului de stabilizare.

Intărirea Băncii Naționale, cere, firește, drept corolar, restaurarea ordinii în finanțele publice.

În această privință, Consilierul tehnic a constatat progrese reale, fiindcă, după o analiză amănunțită a rezultatelor anului 1929, el concide că

acest exercițiu se încheie fără deficit,

ceea ce e un rezultat foarte important pentru creditul țării.

Sfortarea fiscală realizată anul trecut, a îngăduit să se ridice nivelul încasărilor la 36.400 milioane lei, în cifră rotundă, dela 32.767 milioane lei, la cât căzuse în 1928.

Pentru anul 1930, raportul constată că

încasările arată a îmbunătățire față de anul precedent,

îmbunătățire care se cifrează la circa 1400 milioane lei în primele șapte luni.

Dar această urcare e inferioară celei care era așteptată, din cauza slăbiciunii persistente a încasărilor vamale. Prevederile bugetare se dovedesc astfel exagerate. Cheltuielile trebuie deci menținute cu mare stăruință la nivelul încasărilor realizate. Lucrul acesta e din fericire cu puțință, grație progreselor făcute în materie de contabilitatea publică, prin instituirea unui adevărat buget lunar, care va fi pentru finanțele românești cea mai bună dintre garanții.

Consilierul tehnic constată că două puncte foarte importante mai rămân de realizat progrese serioase. În primul rând,

suprimarea completă a tuturor cheltuielilor necontabilizate imediat și numite cheltuieli de portofoliu.

În al doilea rând supravegherea foarte strictă a angajamentelor de cheltuieli, în limita nu numai a creditelor bugetare, dar și a distribuțiilor lunare de fonduri.

Situația căilor ferate e puțin satisfăcătoare ca urmare a slăbiciunii încasărilor și, mai ales, a comprimării insuficiente a cheltuielilor. Raportul constată că autonomia instituită prin programul de stabilizare a fost imperfect aplicată și că administrația căilor ferate n'a luat măsuri destule de energice, pentru comprimarea personalului la nevoile reale și

pentru scăderea prețului de revenire,

mult prea ridicat.

Raportul consilierului tehnic conține un examen special al situației economice și a greutăților economiei particulare. El constă că beneficiile artificiale din perioada inflației au împins pe numeroși producători să contracteze angajamente,

în disproporție cu rentabilitatea reală a capitalurilor investite,

și trece în revistă remediile susceptibile să scadă scumpetea banului și să prepare întoarcerea la o situație economică normală. Constată că țara a beneficiat de cele 15 miliarde lei cari i-au fost procurate prin împrumutul de stabilizare. Ele au permis regularea unui mare număr de datorii întârziate și acordarea de condițiuni avantajoase de plată la numeroși debitori.

Efortul de făcut eunță în a da garanții suficiente capitalurilor private pentru ca să vie să se investească în țară.

la o dobândă avantajoasă.

De exemplu sub forma unor obligații ipotecare. Când aceeași venire de capitaluri va provoca

o scădere sensibilă a dobânzilor.

cele mai multe chestiuni, cari par astăzi insolubile, se vor rezolva dela sine. Dar este indispensabil să se facă, în același timp, un efort pentru reorganizarea institutelor de credit, ca să se elimine toate acele cari nu sunt viabile, să se

fuzioneze acelea cari sunt prea mici și au cheltuieli de administrație exorbitante, și să se modifice fără exitare, metodele de gestiune defectoase.

Solidaritatea principalelor institute de credit cu Banca Națională

și cu Statul este indispensabilă pentru ca să se ducă la bun sfârșit această sarcină.

În orice caz, rezultatele satisfăcătoare ale noiei recolte și sensibila ameliorare a prețurilor, care s'a produs în cursul ultimelor săptămâni, permite să ne gândim că situația economică generală este susceptibilă de o reală îmbunătățire.

Municipiul din Satmar a cerut ofertă dela Minele din Surduc pentru construirea unei centrale electrice

Minele de cărbuni din Surduc S. A. — după cum am mai anunțat, au făcut ofertă orașului Satmar pentru construirea unei centrale electrice.

Consiliul municipiului Sat-

mar, ocupându-se cu oferta primită, a cerut o nouă ofertă detailată, urmând, ca după primirea ofertei să ia hotărârile necesare.

„Bata“ caută teren ca să-și construiască o fabrică de ghetete în Ardeal

La fabrică va fi și un aerodrom

Doi ingineri, directori la fabrica de ghetete „BATA“ din Zlin, după cum suntem informați din sursă autentică, au cutreerat mai multe regiuni în Ardeal, având însărcinarea să caute un teren de 200—250 Jughere pentru construirea unei fabrice de ghetete.

Inginerii, după cum suntem

informați, au urmat tratative în Timișoara pentru cumpărarea terenului necesar și intrucât aceste tratative nu vor reuși, se va căuta un teren pe Valea Someșului, potrivit și pentru înființarea unui aerodrom, nizuind să aducă pe piață cele mai moderne fasoane de ghetete.

O nouă fabrică de pălării în Timișoara

În Timișoara s'a înființat o nouă fabrică de pălării sub firma „Fabrica de Pălării Wilhelm S. A.“, cu un capital social de trei milioane compus din 30.000 acții de câte 1000

lei.

Membri consiliului de administrație al noiei fabrice sunt dnii Ion Wilhelm, Paul Sellmann și Ion Becker.

Optimista recepttel akarják szanálni az angol gazdasági válságot

A „Daily Express“ harcot hirdet a pesszimizmus ellen. Az angol közélet hat személyisége nyilatkozik arról, hogy miért nincsen ok pesszimizmusra. Egészen másképp ir azonban a „Financial News“, amely első oldalán a következő témákról közöl cikkeket:

Hétmillió font sterling veszteség a Carmelite pénzcsoporthul,

félmilliós veszteség Kirklesnél, a legnagyobb selyemcég-nél, a legnagyobb textilkoncern felszólítása a részvények utánfizetésére, a Mariay és Gillow nevű közismert áruház moratórium bejelentése, a mexikói állami és vasuti adósságnak Anglia számára rendkívül fájdalmas összpontosításai,

a munkanélküliek számának állandó növekedése és a gyapotipar racionalizálása, amely valószínűleg általános sztrájkhoz fog vezetni. Hozzájárul mindehhez még az a jelentés, hogy az államkincstár nem hajlandó a megfelelő anyagi eszközöket rendelkezésére bocsátani, a munkanélküliek biztosításának céljából, ugy, hogy

a munkanélküli segélyt 12 shillingről valószínűleg 10 shillingre fogják csökkenteni.

A kincstár egyuttal foglalkozik azzal a gondolattal, hogy az állami költségvetés deficitjének fedezésére az összes behozatali cikkekre 10 százalékos pénzügyi vámot vessen ki.

Fizetésektelenségek, kényszeregyezségek, csődök

Szekely Lajos topánfalvai textilkereskedő csődön belül 30 százalékos magánegyezséget ajánlott fel.

Markovics Izsákné egerbergi textilkereskedő kényszeregyezési ügyében a tordai törvényszék a hitelezők bizottságába *Bischitz* Ernőt és az *ITA* kolozsvári lerakatának igazgatóját delegálta.

Zellinger Lajos és *Pinkász* Mór nagybányai textilkereskedők ellen csődöt nyitott a szatmári törvényszék.

Weisz et Heller érmihályfalvai textilkereskedők 17 millió 850.000 lej passzívával és 8.400.000 lej aktívával kényszeregyezséget kért, amely kérdés felett szeptember 2-án dönt a hitelezők értekezlete.

Weisz Siegfried kolozsvári uridivatkereskedő kényszeregyezési kérését valószínűleg visszavonja, mert a hitelezők többségével sikerült magánegyezséget kötnie és valószínű, hogy a magánegyezséget az összes hitelezők elfogadják.

Fuchs Mayer besztercei textilkereskedő 12 hónap alatt fizetendő 50 százalékos kvótával magánegyezségi ajánlatot tett hitelezőinek.

A nagyváradi törvényszék elrendelte a csődöt *Zsigmond* és *Adler* cipőgyár ellen. Csőd-tömeggondnok dr. *Chiş* Jenő, helyettes *Traian Surducan*. A követelések bejelentésének határideje október 15, verifikálás okt. 23 és a csödválasztmány megválasztása október 27.

Elrendelte a csődöt az oradeai törvényszék *Petru Lazar* (Beiuş) ellen is. Csőd-tömeggondnok: *Dumbrăveanu* Vasile, helyettes dr. *Ioan Quai*. Követelések bejelentése október 15, verifikálás október 30 és a csödválasztmány megválasztása november 3.

Magánegyezséget ajánlott a Kellner és Teutsch fehérműgyár

A nagyszabeni *Kellner* és *Teutsch* fehérműgyár körlevelet intézett hitelezőihez, akiktől bianco-hozzájárulást kért, megkövetendő magánegyezségéhez. Avállalat a körlevelében 50 százalékos kvóta fizetésére tett ígéretet, de fentartja magának a jogot, hogy aktív mérlege ellenére a kvótán — a hitelezők utólagos értesítése mellett — változtatásokat eszközölhessen.

A cég hitelezői, illetve az *Acred* textilszakosztálya nem honorálták *Kellner* és *Teutsch* cég szokatlan kérését és az ajánlatot visszautasították.

Fabrica de maşini „Transilvania“ din Tg.-Murăş şi-a reluat activitatea

Inainte de asta cu câteva luni firma „*Transilvania*“ fabrică de maşini industriale din Tg.-Mureş şi-a înaintat la Tribunalul din Bucureşti o cerere de concordat forţat. Pe baza acestei cereri fabrica a făcut un aranjament cu creditorii în

urma căruia angajament creditorii vor fi plătiţi cu 50 la sută în timp de trei luni.

Incheind aranjamentul cu creditorii, fabrica „*Transilvania*“ îşi va relua lucrul încă în cursul lunii aceasteia.

Az új szeszadótörvény és a legújabb kormányintézkedések sulyosbították az erdélyi söripar helyzetét

A sörárak leszállításáról folytatnak tárgyalásokat az erdélyi és bánáti sörgyárak

Az Erdélyi és Bánáti Sörgyárosok Egyesülete augusztus 13-án és 14-én *Czell* Jenő és *Farkas* Imre elnökletével Brassóban ülést tartott, amelyen a romániai söripar aktuális kérdéseit vitatták meg.

A sörgyárosok értekezlete ismételtén megállapította, hogy

az új szeszadótörvény és a legújabb kormányintézkedések csak sulyosbították az erdélyi söripar egyébként is válságos helyzetét.

A fogyasztás nagymértékű visszaesésének további megakadályozása, a felesleges költségek leépítése és így

a sörnek a fogyasztás részére való olcsóbbátétele kérdésében az értekezlet külön bizottságot delegált.

Miután *Bürger* Albert, a Sörgyárosok Egyesülésének elnöke Szóvátán gyógykezelési magát és ezért nem vehetett részt a brassói ülésen, a kiküldött bizottság Szóvátára utazott, hogy *Bürger* Albert elnökkel megállapítsa azokat a módokat, amelyek

alkalmasnak látszanak a sörfogyasztás további visszaesésének megállítására, illetve a sör árának olcsóbbátételére.

Az erdélyi és bánáti sörgyárosok valószínűleg megtalálják a módját annak, hogy a sör olcsóbban juthasson el a fogyasztóhoz, mert kétségtelen, hogy az árak leszállítása esetén a fogyasztás emelkedni fog.

A sörgyárosok brassói értekezletén számos más szakmai kérdés és folyóügyek is tárgyalásra kerültek.

Kényszeregyezséget kért a Dési Hitelbank Rt.

Százszázalékos kvótát ajánlott fel hitelezőinek és betéteseinek

A *Dési Hitelbank Rt.* kényszeregyezséget kért. A státusz szerint a pénzügyi aktíváinak összege 29 millió lej, a passzíváké 22 millió lej és így a pénzügyi aktívái 7 millió lejjel mulják fölül a passzívákat, de ennek ellenére a bank immobil. Könyvecskéken és folyószámlán a pénzügyi 22 millió lej betétet kezel.

A pénzügyi igazgatósága százszázalékos kvótát ajánl fel kényszeregyezési kérésében a hitelezőknek és a betéteseknek, ha hozzájárulnak a kért 3 éves moratóriumhoz, mert az intézetnek türelmi

időre van szüksége, hogy az ingatlanokra, földbirtokokra folyósított kölcsönösszegeit zavartalanul behajthassa.

A hitelezők és a betétesek megértő álláspontra helyezkednek a pénzügyi intézettel szemben, annál is inkább, mert követelésük százszázalékos kielégítésére reális garanciákat nyújtott az intézet, tőkekövetelésük biztosnak tekinthető és csak átmeneti és időközi kamatok tekintetében hoznak áldozatot. Valószínű, hogy a kényszeregyezés sima lefolyású lesz.

Kell-e vállalatoknak is fizetni tőkekamat-adót?

Az aradi pénzügyigazgatóság „felfedezése” — Fedezetlen árukihitelezés után követeli a tőkekamat adót

Aradi tudósítónk jelenti: Nagyváradról helyezték át Aradra néhány héttel ezelőtt *Erdős* Lajos pénzügyi ellenőrt. *Erdős* megkezdte működését az aradi pénzügyigazgatóságon és nemsokára adóellenőri minőségében megjelent az Itá-nál (*Industria Textilă Aradană*), ahol megke-

dette a részvénytársaság könyveinek a felülvizsgálását. A felülvizsgálat folyamán megállapította, hogy a vállalat nem fizette be a kihitelezett és váltóval, vagy más módon nem fedezett áruk eladási értéke után, az 1927-ben érvénybelépett 2 ezrelékes, illetve időközben 2.42 ez-

relékre felemelt tőkekamat-adót.

Tudvalevő, hogy a vállalati adóknak ezt a legújabbban felfedezett típusát, — amelyet eddig csak a pénzügyi intézetektől követeltek és csak ezek fizették is, — eddig egyetlen ipari, vagy kereskedelmi vállalat sem fizette. Sőt: a pénzügyigazgatóságoknak sem volt tudomása arról, hogy a fedezetlenül kihitelezett áruk értéke után az eladóknak ezt az adót le kell róniuk és eddig azt nem is követelték egyetlen esetben sem. Ez az első eset Aradon, hogy ezt az adót, természetesen most már három évre visszamenőleg ki akarják vetni és be is akarják az iparvállalatokon és kereskedőkön hajtani.

Erdős adóellenőr felfedezése rendkívül sulyos helyzetet teremtett és ha az adók befizetéséhez a pénzügyi hatóságok ragaszkodni fognak, ez az amugy is rendkívül sulyos helyzetben lévő és hatalmas megterheléssel küzdő vállalatok prosperitását ismét és feleslegesen nagy mértékben megnehezíti. Az aradi érdekeltek a kereskedelmi és iparkamara útján megtették a szükséges lépéseket, veszélyeztetett érdekeik megvédésére.

Tizennégy millió lej értékű sorsjegyet bocsát ki a kolozsvári Mentőegyesület

A kolozsvári Mentőegyesület engedélyt nyert 14 millió lej értékű sorsjegy kibocsátására. A sorsolási akció lebonyolítását *Balázs Gyula* és dr. *Ligeti Miklós* intézik.

Tekintettel arra, hogy a temesvári mentők sorsolási akciója kitűnő eredménnyel zárult, remélhető, hogy a kolozsvári mentők sorsolási akcióját is támogatni fogja a közönség annál is inkább, mert a mentők állandóan és ingyenesen állanak a közönség rendelkezésére és altruisztikus munkájukért soha nem igényeltek és nem kaptak anyagi ellenszolgáltatást.

A kolozsvári Mentőegyesület a sorsolási akciótól reméli, anyagi helyzetének konszolidálását és megerősödését.

Szováta fürdő — rentabilis üzlet

A Marosvásárhelyen székelő *Sovata Soc. Balneară* 1929. évi mérlegét 3 millió 500.000 lej részvénytőke és 622.919 lej tartaléktőke mellett 1 millió 72.577 lej tiszta nyereséggel zárta.

Kitűnő eredménnyel zárta üzletét az Ageco

Az *Ageco Soc. Generala de Agentura şi Comerţ* a napokban megtartott rendes évi közgyűlésén úgy határozott, hogy az 1929. évi 2 millió 557.187 lej tiszta nyereségből 200.000 lejt a rendes, 1 millió 800.000 lejt pedig a rendkívüli tartalék alap javára fordít, a fennmaradó összeget pedig az 1930. évre viszik át.

Uj részvénytársaságok Nagyváradon

A nagyváradai törvényszék céghivatalától a következő új részvénytársaságok kérték gme bejegyzésüket:

Circulația și Valorizarea imobilelor S. A. Oradea. A részvénytársaság az 1930. július 2-én megtartott közgyűlésen alakult, határozatlan időre. Alaptőkéje 500.000 lej, amely 100 drb. egyenként 5000 lej névértékű részvényből áll. Az alapító okiratok szerint a részvények a következőképpen oszlanak meg: Tiberiu Moșoiu 15 drb., Gheorghe Păcală 15 drb., dr. Ioan P. Băncilă 25 drb., dr. Angelescu 10 drb., Herskovits Jakab 10 drb., Haber Gáspár 10 drb., és dr. Hollós Vilmos 15 drb.

A vállalat 3 évre megválasztott első igazgatóságának tagjai: Tiberiu Moșoiu, dr. Ioan P. Băncilă, Gheorghe Păcală és dr. Hollós Vilmos. A cég irodahelyiségei Str. Rimanóczy 2. szám alatt vannak. A céget együttesen jegyezheti két igazgató, vagy egy igazgató és egy cégjegyző.

Fabrica de Flori Artificiale S. A. din Oradea. A részvénytársaság tulajdonképpen a Szegeő és Grünfeld művirággyárból alakult, amely cég a részvénytársaság alakításához 300 ezer lej aporttal járult hozzá. Alaptőke 400.000 lej, amely 200 drb. egyenként 2.000 lej névértékű részvényből áll. A vállalat az 1930. július 27-én megtartott közgyűlésen alakult 15 évi időtartamra.

A részvények a következőképp oszlanak meg az alapító okiratok szerint: Szegeő Antalné 75 drb., Spitzer Ede 75 drb., dr. Sebestyén Sándor 9 drb., Szegeő Antal 9 drb., Schönberger Jenő 8 drb., Erdős Lajosné 8 drb., dr. Sebestyén Artur 8 drb. és dr. Osváth Renée 8 drb.

A három évre megválasztott igazgatóságnak egyenlőre Szegeő Antal és Spitzer Ede a tagjai, akiknek sorát a legközelebbi közgyűlés ki fogja egészíteni. A felügyelőbizottság tagjai: Szegeő Antalné, dr. Sebestyén Sándor és Schönberger Jenő. A céget két igazgató együttesen jegyezheti.

Olvassa a

„Lemnul“-t

Chestiunea căilor ferate particulare

După cum se știe, Statul român a răscumpărat liniile a opt societăți particulare de căi ferate, aceste linii intrând în patrimoniul Regiei autonome a Cfr.

S'a cumpărat majoritatea acțiunilor dela 18 societăți de căi ferate particulare.

Ultima convenție, publicată în Iunie a. e., a răscumpărat marea majoritate a acțiunilor căilor ferate someșene.

În consecință, noi avem 21 societăți concesionare de linii particulare a căror situație juridică și financiară încă nu este soluționată.

Se observă că din aceste 21 societăți 10 au intentat proces la Liga Națiunilor (la tribunalul arbitral mișt din Paris) și că Statul este în prezent în tratative pentru un aranjament pe cale pașnică.

A budapesti tőzsdén beszüntették a Marosvásárhelyi Kőolajfinomító Rt. részvényeinek jegyzését

A Marosvásárhelyi Kőolajfinomító Rt. legutóbb megtartott közgyűlésén a részvényesekkel közölte az igazgatóság, hogy a részvénytársaság nem tud fizetési kötelezettségeinek eleget tenni és felmerült a vállalat likvidálásának gondolata is. A hitelezőket kellemetlenül érintette a régi nagymultu és hosszú éveken keresztül lukratív vállalat válságos helyzete és ezért keresik azokat az okokat, amelyek a krízist előidézték. A hitelezők augusztus 27-én értekezletet tartanak, amelyen tárgyalás alá veszik az igazgatóság kényszerjegyzési ajánlatát. A főhitelezők közül a bukaresti Banca Co-

mercială Română és a bukaresti Creditul Minier elvileg sem hajlandók hozzájárulni a kényszerjegyzéshez.

Budapesti jelentés szerint a Marosvásárhelyi Kőolajfinomító Rt. válságos helyzetének hírére a budapesti tőzsdén a vállalat részvényének árfolyama 50 fillérre csökkent. A budapesti tőzsdetanács elhatározta, hogy a vállalat részvényeinek tőzsdei jegyzését beszünteti. Szakmai és érdekelt körökben nagy izgalommal várják, hogy az egykor virágzó Marosvásárhelyi Kőolajfinomító Részvénytársaságnak mi lesz a további sorsa.

Perceperea taxelor asupra spiritoaselor

In conformitate cu dispozițiile legii vămilor (art. 79 și 141) și cu stipulațiunile art. 15 din legea Casei autonome cfr., îndeplinirea formalităților vamale, sanitare, veterinare, etc., — în cursul duratei transportului — cad în sarcina administrației cfr., care le execută prin birourile ei de vămire.

Pentru aceste considerații,

direcția generală cfr. a adăugat un ordin prin care stațiile cu birouri de vămire cfr. vor refuza primirea — la predarea transporturilor — a mărfurilor destinate tranzitului și exportului vamal pe calea ferată, dacă formalitățile vamale respective nu au fost efectuate integral prin birourile de vămire ale regiei autonome cfr.

Nagyváradai céghivatali hírek

A nagyváradai törvényszék véghivatala bejegyezte az *Andrényi Károly és Fiai Rt.* (Arad) fiókját. A változott cégszöveg eredetileg az aradi törvényszék céghivatalánál a társas cégjegyzék VI. kötetének 387. lapján nyert bejegy-

zést. Az oradeai fiók vezetője *Krausz Sámuel*, aki az igazgatóságnak is tagja és aki az oradeai fiókot egyedül is jogosított jegyezni.

A nagyváradai törvényszék céghivatala bejegyezte a *Banca Incasso S. A. Oradea* cégét. A részvénytársaság ez év május 12-én alakult, igazgatóságá-

nak egy évre megválasztott tagjai a következők: *Ullmann József*, *Mezei Miklós* bankigazgató, *Ullmann Sándor*, *Berkovits Miklós* gyógyszerész dr. *Bárdos Imre* és dr. *Váradi Ödön* ügyvédek. Alaptőke 1 millió lej, amely 200 drb. egyenként 5000 lej névértékű részvényből áll. Cégjegyzés együttes, két igazgató, vagy egy igazgató és egy cégjegyző jegyezhetik a céget.

Bejegyezték a Magyar Általános Hitelbank romániai képviselőt

A Magyar Általános Hitelbank temesvári vezérképviselése brassói és nagyváradai fiókjával együtt törvényszéki bejegyzést nyert.

A vezérképviselőség mint a Hitelbank önálló külföldi fiókjára az 1930. április 7-én, báró *Harkányi János* elnöklete alatt Budapesten megtartott közgyűlésen alakult meg 100 millió lej alaptőkével.

Az anyaintézet 41.000.000.— pengő alaptőkével bír, amely kb. két milliárd lejnek felel meg.

A vezérképviselőség igazgatója *Erber Dezső*, aligazgatók: dr. *Roz Béla* és *Gruber László*.

Fuziunea organizațiilor negustorești

Sunt câteva săptămâni de când între fruntașii conducători ai organizațiilor negustorești au loc tratative pentru fuzionarea acestor organizații în „Sfatul Negustoresc”. Această fuziune este pe cale să fie înfăptuită în primul rând cu „Blocul Comercial și Industrial” din partea căruia au tratat zilele acestea dnii *Al. Argeșiu* și *C. Rădulescu*, cu secretarul general al „Sfatului Negustoresc Central” din Capitală.

Indată ce fuziunea va fi realizată cu toate organizațiile, „Sfatul Negustoresc” va începe în toată țara campania sa pentru modificarea regimului impozitelor directe și înființarea patentei fixe.

Magazinul de pielărie Andor László din Cluj în faliment

Fabricantul de pielărie *Ioan Zudor* din Cluj, a cerut să fie declarat în stare de faliment magazinul de pielărie *Andor László* din Cluj, despre a cărei insolvență am dat amănunțit la timp.

Desbateră cererea va avea loc în proximele zile.

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. — Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja.
Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 121. :: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător:
Igazgató és felelős szerk

TRAIAN CHIRILĂ

Abonamente — Előfizetési árak

In țară pe un an	Pentru particulari comercianți și industriași	1200 lei
Belföldön egész évre	Pentru bănci, instituțiuni financiare și societăți	2000 lei
	Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak	1200 lei
	Bankoknak, pénzügyintézeteknek és társaságoknak	2000 lei
	Pentru străinătate	1500 lei.
	Külföldre	1500 lei.

Anunțuri — Hirdetések

Jumătate an	600 lei	Pagina l. a. cm ²	20 lei
Féleure	1200 lei	Cimlapon l. oldalon cm ² -ként	15 lei
	600 lei	În text	80 lei
	1200 lei	Szövegoldalon	
		Un sir garmond	
		Egy garmond sor	

